

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Van
5.1.2.e

Datum
20 februari 2023

Referentie
36260487

Bijlagen
3

nota

Agendering CWIZO: Kamerbrief beheersing internationale
studentenstromen in het hoger onderwijs

Aanleiding

In het coalitieakkoord is genoemd dat indien de bestaande instrumenten onvoldoende blijken om schokken in de (internationale) studentenaantallen te beheersen, het kabinet zal kijken of nieuwe instrumenten nodig zijn. Om internationalisering duurzaam in het stelsel te verankeren is een langjarige en gerichte aanpak nodig. Er is (o.a. in de begrotingsbehandeling) een Kamerbrief toegezegd met maatregelen om de instroom van internationale studenten beter te kunnen beheersen. In de bijlage vindt u de Kamerbrief. Via deze nota wordt uw akkoord gevraagd voor agendering in CWIZO.

Geadviseerd besluit

Wij adviseren u akkoord te gaan met agendering van bijgevoegde Kamerbrief in de CWIZO.

Kernpunten

- Aanvankelijk zou de accordering voor aanlevering bij CWIZO ook langs MPVO gaan. In verband met zijn afwezigheid is vrijdag een versie van de brief gedeeld met zijn PA en met DGPPV. Daarmee is zijn akkoord op andere wijze ondervangen. MPVO zal wel een afschrift van de brief ontvangen na verzending aan de CWIZO.
- In de brief wordt de huidige problematiek in het kader van internationalisering geschetst, de brief benoemt uitgangspunten en introduceert maatregelen voor een betere balans die recht doet aan de meerwaarde van internationalisering enerzijds en de houdbaarheid van de kwaliteit, toegankelijkheid en doelmatigheid van het stelsel en de maatschappelijke kosten anderzijds.
- Uw schriftelijke en mondelinge opmerkingen van 20 februari, 23 februari, 24 februari en 26 februari zijn in deze versie van de brief verwerkt.
- Tevens zijn in deze versie opmerkingen van DGHBWE verwerkt. Dit heeft niet geleid tot grote aanpassingen.
- De brief is in delen gedeeld en afgestemd met de inspectie, WJZ en DUO.
- In aanloop naar de RWIZO kunnen eventuele passages nog nader worden ingevuld.
- U geeft in de brief aan dat dit nog niet het moment is om maatregelen te treffen die het hele stelsel raken. Hiervoor is kennis nodig uit de Toekomstverkenning, waarin alle vraagstukken uit het stelsel in

samenhang worden bekeken. Daarmee vallen maatregelen voor bijvoorbeeld bekostiging buiten de scope van deze brief.

- Verzending van de brief aan de Tweede Kamer wordt voorzien na akkoord van de Ministerraad van vrijdag 24 maart.

Datum
20 februari 2023

Toelichting

- Met deze brief geeft u antwoord op de vraag hoe u wilt omgaan met het wetsvoorstel Wet taal en toegankelijkheid (WTT), dat in 2019 is aangenomen in de Tweede Kamer, maar op uw verzoek is aangehouden voor behandeling in de Eerste Kamer.
  - U zet het wetsvoorstel WTT niet door omdat de uitgangspunten van de WTT niet meer aansluiten bij de huidige situatie en omdat de WTT op onderdelen op gespannen voet zou komen te staan met nieuwe wettelijke maatregelen die u wilt nemen.
  - Dit zou bijvoorbeeld het geval zijn voor opleidingen of trajecten die (vrijwel) geheel anderstalig zijn op het moment dat de WTT in werking zou treden. Instellingen zouden op grond van de WTT toestemming van de NVAO moeten vragen voor deze opleidingen en trajecten. Dit brengt weliswaar lasten voor instellingen met zich mee, maar leidt tot een goedkeuring voor onbepaalde tijd. Met uw voorgenomen maatregel om een minimaal aantal studiepunten in het Nederlands te verzorgen, zouden deze opleidingen en trajecten echter niet meer toegestaan zijn. Het is onredelijk om van instellingen te verlangen dat zij op grond van de nieuwe maatregelen een minimaal aantal studiepunten in het Nederlands zullen moeten invoeren in het curriculum, waar zij al een akkoord hadden ontvangen om geheel anderstalig onderwijs te verzorgen.
  - Een tweede voorbeeld is de fixusmaatregel op anderstalige trajecten: deze maatregel zal in het nieuwe wetsvoorstel direct voor langere tijd mogelijk worden (de WTT ging uit van een maximale termijn van drie jaar).
  - Er zal geen bovengrens instellingscollegegeld voor EER-studenten komen; en de ondergrens instellingscollegegeld voor niet-EER-studenten blijft ongewijzigd. Zoals de huidige WHW dit voorschrijft bedraagt de ondergrens instellingscollegegeld ten minste het volledig wettelijk collegegeld. Dit betekent dat instellingen de bevoegdheid blijven behouden om het instellingscollegegeld voor niet-EER-studenten, waar nodig, te verlagen tot het wettelijk collegegeld. (In de praktijk wordt dit uitsluitend gedaan voor vluchtelingen, ontheemden. De instellingen worden daarvoor niet gecompenseerd.)
- Een deel van de maatregelen uit de brief is gericht op numerus fixus en selectie. U heeft de Kamer toegezegd het gehele stelsel van decentrale selectie tegen het licht te houden naar aanleiding van enkele inspectierapporten. U geeft aan dat bij deze doorlichting ook oog zal zijn voor internationale studentenstromen. Echter, deze doorlichting zal niet kunnen resulteren in wetgeving voor de zomer. Als u wilt voldoen aan de toezegging dat er deze zomer wetgeving in consultatie gaat, dan kan dat alleen als daarvoor de reeds bestaande passages uit de WTT worden gebruikt voor een nieuw wetsvoorstel. Er is dan geen tijd integraal naar

het stelsel van toelating en selectie te kijken. Dat betekent dat het wetsvoorstel loting meegeteld, het systeem van toelating en selectie in korte tijd drie maal gewijzigd zal worden.

Datum
20 februari 2023

- In de brief geeft u aan dat u voornemens bent een Regieorgaan een rol toe te kennen bij het signaleren van ongewenste ontwikkelingen rondom internationalisering en u daarover te adviseren. U geeft aan dat u de komende periode benut om te bekijken welke vorm het orgaan het beste kan krijgen. De brief vult dit nu nog niet in. U kunt denken aan een ambtelijke adviescommissie, een externe Adviescommissie als bedoeld in de Kaderwet adviescommissie (in afstemming met BZK) of een rechtspersoon met een wettelijke taak (in afstemming met de Algemene Rekenkamer). In de brief geeft u verder aan dat u de bevoegdheid wil om in te grijpen indien blijkt dat ontwikkelingen rondom internationalisering het onderwijsstelsel in gevaar dreigen te brengen vanuit uw verantwoordelijkheid voor het stelsel. Een algemene, ongeclausuleerde bevoegdheid tot ingrijpen in de wet is niet mogelijk; deze bevoegdheid zal moeten worden ingekaderd. U geeft in uw brief aan dat u de komende periode benut om de bevoegdheid nader in te vullen.

Planning

Eerder heeft u de Kamer de brief in februari toegezegd. Deze planning was vanwege het plenaire debat van 31 januari niet meer haalbaar. Dit heeft u ook reeds in het debat genoemd. De planning ziet eruit als volgt:

Maandag 6 maart	CWIZO
Dinsdag 14 maart	RWIZO
Vrijdag 24 maart	Ministerraad en verzending

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

*nie gemacht
per email
D*

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering

Van

5.1.2.e

Datum

07 juni 2022

Referentie

32966681

Bijlagen

Intern OCW afgestemd

WJZ

nota

Kamerbrieven internationalisering (WTT)

Aanleiding

In de beleidsstaf van 7 juni is de conceptbrief aan de Tweede Kamer over internationalisering (vooralsnog niet doorzetten WTT) met u besproken. De brief is op basis van deze bespreking aangepast. Een vergelijkbare brief voor de Eerste Kamer leggen we hierbij ook aan u voor.

Geadviseerd besluit

Zo spoedig mogelijk verzenden van deze brieven naar de Tweede en Eerste Kamer (ruim voor de Beleidsbrief).

Kernpunten

In de brieven geeft u aan dat u de komende tijd samen met de instellingen in een Toekomstverkenning wilt werken aan een gedeelde visie over het hogeronderwijsstelsel, waarin internationalisering in samenhang met andere belangrijke vraagstukken wordt gezien. Om die reden gaat u op dit moment niet verder met het wetsvoorstel Taal en Toegankelijkheid.

reactie volgt
per email
D

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Van

5.1.2.e

Datum

24 maart 2023

Referentie

37518213

Bijlagen

Brief Internationale
studentenstromen

TC versie brief (t.o.v. RWIZO
versie)

nota

Brief internationale studentenstromen ho t.b.v. MR

Aanleiding

Op 14 maart j.l. is de brief betreffende de beheersing van internationale studentenstromen in het ho besproken in de RWIZO. Op maandag 20 maart is tevens met u gesproken over deze brief. Naar aanleiding daarvan zijn enkele aanpassingen gemaakt aan de brief. In de bijlage vindt u de nieuwe versie van de brief ten behoeve van de MR.

Gevraagd besluit

Bent u akkoord met het agenderen van voorliggende brief in de Ministerraad?

Toelichting

De brief is aangepast op basis van de input uit de RWIZO en uw eigen input. Indien u akkoord gaat met het agenderen in de Ministerraad van de brief in deze vorm, krijgt u voor verzending de brief nog ter ondertekening.

De brief zal 6 april besproken worden binnen het kabinet in verband met de relatie tot het migratiebeleid.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW, MPVO

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Van
5.1.2.e

Datum
03 april 2023

Referentie
37754555

Bijlagen

nota

Ondertekening voor MR kamerbrief beheersing
internationale studentenstromen

Aanleiding

Op 14 maart j.l. is de brief betreffende de beheersing van internationale studentenstromen in het ho besproken in de RWIZO. Op basis van de input van de RWIZO en uw input (MOCW) is er daarna een nieuwe versie van de brief gemaakt, die u op 29 maart j.l. heeft ontvangen en waarop u nog enkele opmerkingen en tekstsuggesties had. In de bijlage vindt u de nieuwe versie van de brief ten behoeve van de MR.

Gevraagd besluit

Wilt u de voorliggende brief ondertekenen voor agendering in de Ministerraad van 14 april 2023?

Toelichting

- De brief zal 6 april besproken worden binnen het kabinet in verband met de relatie tot het migratiebeleid.
- In deze versie van de kamerbrief zijn uw (MOCW) laatste opmerkingen en aanpassingen volledig verwerkt, op twee opmerkingen na. Deze worden hieronder toegelicht:

Met het intrekken van de WTT verdwijnt de grondslag voor invoering van de zogenaamde 'omkeerregeling' in het mbo

Opmerking MOCW: waarom nemen we dit niet over in de nieuwe wet?

Mbo heeft aangegeven te willen kijken naar alternatieve oplossingen hiervoor, omdat de constructie in de WTT eigenlijk niet ideaal was. Daarnaast willen ze hier sneller een oplossing voor en is wachten op een nieuwe wet (zeker gezien de lange voorgeschiedenis met de WTT) niet wenselijk.

Er blijft ruimte voor maatwerk, bijvoorbeeld voor opleidingen waar Nederlandstalige vakken gezien de inhoud of uitgangspositie voor de arbeidsmarkt niet nodig zijn, zoals opleidingen gericht op de technieksector. In dat geval kan er bijvoorbeeld Nederlands aanbod buiten het curriculum worden vormgegeven.

Opmerking MOCW: ik zou hier wel benadrukken dat deze vakken weliswaar buiten het curriculum vallen maar wel verplicht zijn voor het behalen van het diploma.

Op dit moment zijn we bezig om deze maatregelen en de juridische mogelijkheden verder uit te werken. De mogelijkheden voor het wettelijk verplicht

maken van deelname aan een aanbod buiten het curriculum voor internationale studenten, voorwaardelijk voor het behalen van het diploma, heeft nog meer uitzoekwerk. Het is de vraag of dit juridisch überhaupt realiseerbaar is en of het de meest effectieve maatregel is. Er zijn ook nog kansrijke alternatieven. Zo kan er gedacht worden aan een aanbodsverplichting voor de instellingen, in plaats van een afnameverplichting voor studenten. Deze opties zullen op korte termijn ook via een discussienotitie aan u voorgelegd worden. Gezien het benodigde uitzoekwerk en keuzes die hierin nog gemaakt moeten worden, adviseren wij om dit in de brief nog niet zo expliciet op te nemen. Wel is er toegevoegd dat er de komende uitgezocht zal worden hoe de verplichting eruit moet komen te zien, om te benadrukken dat er een vorm van verplichting zal komen.

Datum
3 april 2023

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Van
5.1.2.e

Datum
18 april 2023

Referentie
37981844

Bijlagen

Intern OCW afgestemd

**Interdepartementaal
afgestemd**

nota

Ondertekening kamerbrief beheersing internationale
studentenstromen

Aanleiding

Op 24 april ligt voorliggende kamerbrief beheersing internationale studentenstromen in de Ministerraad. Het streven is om bij akkoord in de MR de brief direct te verzenden. Er wordt geen inbreng in de MR meer verwacht die deze directe verzending in de weg zal zitten.

Geadviseerd besluit

- Ondertekening van de brief voor verzending aan Tweede Kamer en in kopie aan Eerste Kamer na Ministerraad op 24 april 2023.

Kernpunten

De voorliggende brief presenteert een maatregelpakket om de internationale studentenstromen in het hoger onderwijs beter te kunnen reguleren. Op dit moment drukt het toegenomen aantal internationale studenten op de kwaliteit en de voorzieningen van het hoger onderwijs en is er een stevige aanpak nodig om het stelsel weer in balans te brengen. De aanpak die de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voorlegt, richt zich op de volgende elementen: centrale regievoering, werving en selectie, taal en het optimaal benutten van de voordelen van internationalisering. Het element bekostiging wordt in deze brief aangestipt waarbij aan wordt gegeven dat dit in de Toekomstverkenning aan bod zal komen, omdat dit niet enkel in het kader van internationalisering aangevlogen kan worden.

In het maatregelpakket wordt ingezet op:

- Centrale regie
- Wettelijke kaders (capaciteitsfixus, toelating van niet-EER-studenten, bevorderen van Nederlandse uitdrukkingsvaardigheid, verscherpt toezicht op het gebied van taal)
- Bestuurlijke afspraken
- Aanscherping van kaders voor accreditatie
- Blijvende inzet op reeds ingezette ontwikkelingen zoals bevorderen uitgaande (diploma)mobilititeit en inzet in kader actieplan studentenhuisvesting.

Toelichting

Datum

18 april 2023

- In deze definitieve versie van de brief heeft nog één wijziging plaatsgevonden ten opzichte van de versie die in de MR wordt besproken. In overleg met BZ is overeengekomen de volgende zin voor verzending (onderstreept) toe te voegen aan de brief op pagina 15:

Ik hecht daarbij waarde aan kansengelijkheid, ook voor niet-EER-studenten. Ik wil daarom in de uitwerking hiervan bekijken hoe deze maatregelen zich verhouden tot bijvoorbeeld verschillende beurzenprogramma's, waarbij ik ruimte zal bieden voor maatwerk voor de internationale studenten die in Nederland een opleiding volgen middels een door het Rijk gefinancierd beurzenprogramma.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.